

Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74)

U2024/02591

Sammanfattning

Universitets- och högskolerådet är överlag positiva till de förslag som utredningen föreslår. Myndigheten vill dock lyfta fram nedanstående.

Fler unga kan gå en gymnasieutbildning

Det är positivt att om utredningens förslag genomförs kommer fler unga att få möjlighet att påbörja och slutföra en gymnasieutbildning och i förlängningen ha större chanser att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Behov att synliggöra det livslånga lärandet

En ny utbildningsform ökar komplexiteten i utbildningsutbudet, bland annat då program införs som inte ger behörighet till universitets- och högskolestudier. I utredningen saknas information om hur elever, som valt att gå 1 900-poängsprogram, kan bli behöriga och studera vidare om de skulle vilja det senare i livet. Det behöver synliggöras hur det livslånga lärandet, genom exempelvis vuxenutbildning och folkhögskola, kan se ut för dessa individer.

Internationella utbyten och samarbeten

Det är viktigt att elever och personal inom den nya utbildningsformen ges möjligheter att delta i internationella utbyten och samarbeten.

Inom ramen för flera av de program som UHR administrerar kan arbetsplatsförlagt lärande (APL) förläggas till en arbetsplats i ett annat land. Det finns också möjlighet att delta i internationella yrkestävlingar och i klassutbyten. UHR:s erfarenhet är att detta bidrar till elevens personliga utveckling och mognad, samt stärkt studiemotivation och självledarskap. Det bidrar också till utvecklade yrkesrelaterade kunskaper och kompetenser, både för det specifika yrket och mer generiska förmågor (UHR, Rapport 2024:2).

Genom lärares och annan skolpersonals deltagande i internationella utbyten, såsom jobbskuggning, gynnas också utbildningsverksamheten genom återförande av ny kunskap och nya perspektiv.

Avsnitt 5.3. Utformning av yrkesprogrammen som omfattar 1 900 gymnasiepoäng

Samverkan mellan UHR, Skolverket och andra relevanta myndigheter behöver ske innan beslut fattas kring utformningen av yrkesutbildningsbevis samt

ämnesnivå- och studievägs-koder för att de ska fungera tillsammans med redan existerande betygstyper.

Det kommer att krävas viss systemutveckling hos UHR för att kunna ta emot, handlägga och behandla betyg i det nya yrkesprovet, de nya 1 900-poängsprogrammen, de nya introduktionsprogrammen och de förväntade nya nivåerna i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Avsnitt 5.7.1 Gymnasialt yrkesutbildningsbevis ska utfärdas efter ett avklarad yrkesprogram som omfattar 1 900 gymnasiepoäng

I utredningen konstateras att eftersom yrkeskunskapsmålen är de samma för 1 900-poängsprogrammen som för 2 700-poängsprogrammen, så ska SeQF-nivån vara den samma för 1 900-poängsprogrammen och 2 700-poängsprogrammen, det vill säga SeQF 4. Det skulle innebära ett stort spann av olika utbildningar på SeQF 4; 1 900-poängsprogrammen som inte ger tillträde till högre studier, två sorters 2 700-poängsprogram (med eller utan tillträde till högre studier), studieförberedande gymnasieexamen, och allmän kurs från folkhögskola. Samtidigt finns det inga svenska kvalifikationer på SeQF 3. I EU, på motsvarande nivå NQF 3, finns det yrkesutbildningar som är ett år kortare än studieförberedande gymnasieutbildningar. Dessa yrkesutbildningar liknar i upplägg och behörighet de föreslagna 1 900-poängsprogrammen. Det är positivt att MyH i utredningen föreslår få i uppdrag att utreda SeQF-nivå för den föreslagna utbildningsformen ytterligare.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Eino Örnfeldt efter föredragning av projektledaren Fanny Labory i närvaro av avdelningschef Jerker Dahne.

Eino Örnfeldt

Fanny Labory, föredragande

Expedieras till

Utbildningsdepartementet: u.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: u.gv.remissvar@regeringskansliet.se